

С В Е Т И Н И К О Л А Ј О Х Р И Д С К И И Ж И Ч К И

Омилије - Јеванђеље о крсту и спасењу душе

Велика је сила Истине, и ништа у свету не може одолети тој сили.

Велика је лековитост Истине, и нема никакве муке ни немоћи у свету, од које Истина није лек.

У својој муци и немоћи болесници траже лекара који ће им дати лек од муке и немоћи. Нико не тражи лекара који би давао што слађе лекове, него свак тражи лекара који зна поуздан лек, без обзира да ли је тај лек сладак, или горак, или безукусан. И што горчији лек један лекар препишује болеснику, и што тежи начин лечења, то, изгледа, болесници више вере имају у таквога лекара.

Зашто људи само из руку Божјих не подносе горак лек? Зашто траже и очекују само послатице из руку Божјих? Зато што не осећају тежину своје болести од греха, те мисле да се само послатицама могу излечити.

О, кад би се људи запитали: зашто су сви лекови за телесне болести тако горки? Дух Свети би им одговорио: зато да буду слика и изображење горчине лекова духовних. Јер као што су телесне болести слика и изображење болести духовних, тако су и телесни лекови слика и изображење лекова духовних.

Нису ли болести духа, ове главне и праузрочне болести, много теже од болести телесних? Како онда да лекови за дух не буду горчији од лекова за тело?

Брижни су и многобрижни људи за своје тело; те кад се тело уболести, они не жале ни труда, ни времена, ни богатства, само да поврате здравље телу. Тада им никакав лекар није скуп, никаква бања далека, никакав лек горак; нарочито када им се још наговести блискост смрти телесне. О, кад би људи били тако брижни и многобрижни за своју душу! Кад би тако ревносно тражили души својој лека и лекара! Тешко је босоногу ићи по трњу. Но ако босоноги умире од жеђи, а с оне стране трња налази се извор воде, неће ли се босоноги пре решити да наступи на трње, да се искрвави и израђави само да дође до воде радије него да с ове стране трња на некојрави умре од жеђи?

„Немогуће нам је узети тако горак лек“, говоре многи ослабљени од греха. Зато је човекољубиви Лекар људи прво Сам узео горак лек, најгорчији лек, и ако је био здрав, само да покаже болесницима да то није немогуће. О, колико је теже здравоме узети и прогутати болеснички лек, него болесноме! Но Он је узео да би га узели и они који су смртно болесни.

„Немогуће нам је босоногим прећи њиву трња, ма колико да смо жедни и ма колико да је бујан и свеж извор воде с оне стране!“, говоре опет ослабљени од греха. За то је човекољубиви Господ Сам прешао бос њиву трња, и сад од оне стране виче и призива жедне ка извору живе воде. **Могуће је, довикује Он, *Ја сам прошао по најоштријем трњу и Својим стопама га затупио; ходите, дакле!***

„Ако је крст лек, немогуће нам је узети тај лек! И ако је крст пут, немогуће нам је поћи тим путем!“ Тако говоре болесни од греха. Зато је човекољубиви Господ узео најтежи крст на Себе, да покаже да је то могуће. Данашњим Јеванђељем Господ препоручује крст, ово горко лекарство, свакоме ко жели да се спасе смрти. Рече Господ: „**Ко хоће за Мном да иде, нека се одрече себе и узме крст свој, и за Мном иде.**“ Не гони Господ људе пред Собом на крст, него их позива да следују Њему, Крстоносцу. Јер пре него је учинио овај позив, Он је предсказао Своје мучење, наиме: „да ће Га окривити старешине и главари свештенички и књижевници, и да ће Га убити, и трећи дан да ће устати“ (Марко 8, 31). Он је зато и дошао, да буде Пут. Дошао је да буде први у мукама и први у слави. Дошао је да покаже да је могуће, и да учини могућим, све оно што су људи држали немогућим.

Он не гони људе и не приморава, но предлаже и препоручује. Ко хоће! По својој слободној вољи људи су пали у болест греха, по својој слободној вољи људи треба да се лече и оздраве од греха. Он не крије да је лек горак, прегорак, но Он олакшава људима да га узму на тај начин што га Он први узима, и ако здрав, и показује његово сјајно дејство. Нека се одрече себе. И први човек, Адам, одрекао се себе онда када је пао у грех, но он се одрекао правога и истинитога себе. Тражећи сада од људи да се одрекну себе Господ тражи, да се они одрекну лажнога себе. Простије речено: **Адам се одрекао Истине и прилепио се лажи; сада Господ тражи од Адамових потомака, да се одрекну лажи и прилепе опет Истини, од које су и отпали.** Отуда: „**одреци се себе**“ значи: одреци се варљивога небића, које ти се наметнуло на место бића твога које је од Бога. **Одреци се земљаности која ти је потиснула духовност, и страсти која ти је потиснула добродетељ; и ропскога страха који је потамнео образ синовства Божјег у теби; и роптања против Бога које ти је умртвило дух послушности према Богу. Одреци се злих мисли, злих жеља, и злих дела. Одреци се идолопоклоничког поштовања природе и свога тела.** Речју, одреци се свега онога што ти сматраш да си ти, а у самој ствари ниси ти, него ђаво, и грех, и трулеж, и обмана, и смрт. Авај, одреци се злих навика које су ти постале друга природа; имено: те друге природе одреци се; јер то није природа како ју је Бог створио, него нагомилана и отврднула обмана и самообмана у теби – олицетворена лаж која ходи под твојим именом, и ти под њеним.

Шта значи узети крст свој? Значи драговољно примити из руку Провиђења сваку лековиту горчину која се пружа. Наиђу ли велике катастрофе, буди послушан вољи Божјој као Ноје. Тражи ли се од тебе пожртвовање, подај га са онаком вером у Бога с каквом је Аврам хтео принети свога сина на жртву. Пропадне ли имовина, помру ли ти деца изненадно, и стегне ли љута болест, све подноси са стрпљењем не удаљујући свога срца од Бога као Јов. Оставе ли те пријатељи и окруже ли те сами непријатељи, сноси све без роптања а с надом у скору помоћ Божју, као што су чинили апостоли. Изведу ли те на губилиште за Христа, буди благодаран Богу за такву част слично хиљадама хришћанских мученика и мученица. Од тебе се не тражи да учиниш нешто што никад нико пре тебе није учинио, но да следујеш многим примерима других који су испунили вољу Христову: апостолима, светитељима, исповедницима и мученицима. Треба знати још, да **тражећи наше распеће на крсту, Господ тражи само распеће старог човека**, то јест човека састављеног од злих навика и од службе греху. Јер тим распећем умртвљује се тај стари скотоподобни човек у нама и оживљује нови, богоподобни, бесмртни. Као што и говори апостол: „Стари наш човек распе се...“, и одмах објашњава зашто се разапече: „...да више не би смо служили греху“ (Римљанима 6, 6). Крст је тежак староме, телесноме човеку, тежак је „телу са сластима и жељама“ (Галатима 5, 24), но није тежак човеку духовном. „Крст је лудост онима који гину, а нама који се спасавамо јесте сила Божја“ (1. Коринћанима 1, 18). Зато се ми хвалимо Крстом Христовим; и хвалимо се крстом својим ради Христа. Господ не тражи од нас да узмемо Крст Његов, него крст свој. Његов Крст је најтежи. Он се није распео на Крст због Својих грехова, него због наших; зато је Његов Крст најтежи. Ми се распињемо због својих сопствених грехова; зато је крст наш лакши. И кад највише страдамо, не треба да говоримо да страдамо сувише, и преко мере. Господ је жив, и Он зна меру страдања наших, и не допушта да страдамо више него што можемо. Мера наших страдања није мање одређена и срачуната него ли мера између дана и ноћи, или мера у кретању звезда. Повећава ли се наше страдање, отежава ли се наш крст, то се повећава и моћ Божја, као што и говори апостол: „јер како се страдања Христова умножавају на нама, тако се и утеха наша умножава кроз Христа“ (2. Коринћанима 1, 5).

Пре свега, велика је утеха наша у томе што нас Господ позива да идемо за Њим. „...и нека за Мном иде!“, говори Господ. Зашто Господ тако призива оне који узму на себе крст свој? Прво, зато да не би пали и сломили се под крстом. Тако је жалосна слабост људског бића, да је и најјачем човеку претежак и најлакши крст, ако га носи без Небесне помоћи. Погледајте како очајни постају неверници при најмањем

удару! Како се буне против Неба и земље при једном убоду игле! Како се беспомоћно повијају лево и десно тражећи ослонац и заштите у празнини овога света, и ако сматрају да им свет не може дати ослонац и заштите, и да је сав свет једна очајна празнина! Зато Господ позива да за Њим идемо. Јер само за Њим идући, ми ћемо се моћи одржати под крстом својим. У Њему ћемо наћи снагу, храброст и утеху. Он ће нам бити светлост на тамноме путу, здравље у болести, друг у самоћи, радост у муци и богатство у беди. Код телесног болесника оставља се светлост да гори по сву ноћ. И у ноћи овога живота нама је потребна неугасива светлост Христова, која ће нам олакшавати болове и одржавати наду у свитање дана.

Други разлог због чега Господ захтева да се иде за Њим исто је тако важан као и први, и тиче се циља драговољног одрицања себе и узимања крста на себе. И многи су се привидно одрицали себе да би се још више истакли у овоме свету. Многи су налагали на себе безбројна паштења и мучења само зато да би им се људи дивили и славили их. Многи су то чинили, и дан данас чине махом у незнабожачким народима, да би кроз то задобили у себи неку чаролијску и мађионичарску моћ, да би кроз исту могли владати људима, шкодити једнима, а користити другима, све из пустог личног славољубља и користољубља. Овакво самоодрицање није никакво самоодрицање но самовозношење, и овакав крст не води васкрсењу и спасењу, но потпуној пропасти и предаји ђаволу у руке. Онај, пак, ко са својим крстом ходи за Христом слободан је од сваке охолости, сваког превозношења над другим људима, и од сваке жеље за светском славом и коришћу. Као што један болесник узима горак лек, не зато да би показао како он може да прогута тако горак лек, него зато да би оздравио, тако и прави хришћанин одриче се себе, то јест гнуша се свог болесног бића, узима крст свој на себе као горак но спасоносан лек, и иде за Христом, својим Лекарном и Спаситељем, не зато да га хвале и славе људи, него да спасе своју душу од смртне лудости у овом животу и од црвоточног огња у оном.

„Јер ко хоће душу своју да сачува, изгубиће је; а ко изгуби душу своју Мене ради и Јеванђеља, тај ће је спасти.“ Ево речи оштрих и неумитних! Ево огња који хоће да сагори старог човека до самог корена, и с кореном! Христос Господ није дошао да само поправи свет, него да га прествори, да га препороди: да старо гвожђе баци у огањ и салије све ново. Он није поправљач, него Створитељ, Он није крпач, него ткач. Ко хоће да сачува једно старо црвљиво дрво, изгубиће га. Може се он споља трудити колико хоће око дрвета – залевати га, гладити га, ограђивати га, чувати га – црви ће разгристи дрво изнутра, и дрво ће неминовно иструлети и пропасти. Ко посече црвљиво дрво, и заједно с црвима баци га у огањ, па обрати пажњу на младе изданке, те ове сачува од црви, тај ће сачувати дрво. **Ко хоће да сачува своју стару адамовску душу, разгрижену и сатрулелу од греха, изгубиће је; јер такву душу Бог неће пустити пред лице Своје, а што год не изиђе пред лице Божје, биће као и да га нема.** Ко, пак, изгуби ову своју стару душу, тај ће спасти душу нову, поново „рођену од Духа“ (Јован 3, 6), и с Христом венчану душу. Душа управо и сачињава наш живот, зато се у неким преводима Светога Писма каже: **„Ко хоће живот свој да спасе“**; и: **„Ко изгуби живот свој Мене ради, тај ће га спасти.“** Тумачење је у оба случаја истоветно. Јер ко хоће да сачува свој смртни живот пошто пото, тај ће изгубити оба живота: и смртни и бесмртни; смртни због тога што, ма колико успео да продужи свој живот на земљи, најзад га смрћу мора изгубити, а бесмртни због тога што се око овога није ни трудио и паштио. Ко се, пак, труди да задобије бесмртни живот кроз Христа, тај ће га задобити и сачувати у вечности, мада ће изгубити овај временити смртни живот. **Овај временити и смртни живот човек може изгубити ради Христа и Јеванђеља, или онда када га у потребном случају жртвује и мученички умре за Христа и Његово свето Јеванђеље, или, пак, онда када презре овај свој живот као грешан и недостојан и пружи се свим срцем, свом душом и свом снагом својом ка Христу, стављајући се Њему у службу, дајући Њему све и надајући се од Њега свему.** Може неко изгубити душу своју, односно живот свој, било самоубиством, било жртвовањем за неку неправедну ствар, било у свађи и раздору. Таквоме се не обећава да ће сачувати душу своју, односно живот свој. Јер се каже: **„Мене ради и Јеванђеља.“** **Само Христос и Јеванђеље несравњиво су бољи од душе наше.** То је највеће благо у времену и у вечности, и ниједан човек не треба да оклева да жртвује све ради тога непропадљивог добра. Но зашто Господ додаје **„и Јеванђеље“**? Није ли довољно само рећи **„Мене ради“**? Није довољно. Господ вели: **„Мене ради и Јеванђеља“**, да би тиме раширио разлоге умирања себи и живљења Богу, а кроз то, опет, повећао и број оних који се спасавају. Спасава се, дакле, онај ко изгуби живот свој ради Христа живог и бесмртног. Но спасава се и онај ко изгуби живот свој ради дела Христовог у свету и Његове свете науке. Најзад, спасава се и онај ко изгуби живот свој ради једне једине заповести Христове или једне једине речи Његове. Господ је Уставотворац живота; ко се жртвује за Уставотворца, жртвовао се и за Његов устав, и, обратно, ко се жртвује за Његов устав, жртвовао се за

Њега. Истоветујући Себе са Својим делом и Својом науком, Господ тиме шири могућност спасавања многих.

„Јер каква је корист човеку ако задобије сав свет, а душу своју оштети? Или какав ће откуп дати човек за душу своју?“ Овим речима се у многоме расветљују претходне речи. Из њих се види да Господ цени душу човечју више од целог света. Из њих се види, такође, какву душу човек треба да изгуби да би душу сачувао: душу оштећену, душу поронулу у свет, обременену светом и заробљену светом. Изгуби ли човек такву назови душу, спашће праву душу своју; одбаци ли лажан живот, задобиће прави живот свој.

Шта помаже задобити сав свет, кад је свет намењен пропасти, а оштетити душу, намењену бесмртности? Свет се примиче своме крају, и најзад ће се одбацили као оветшала и ислужена хаљина. Истините душе, христољубиве душе, полетеће тада у Царство бесмртне младости. Свршетак света почетак је новог живота душа. Каква је корист, дакле, човеку од свега света, кад се он ускоро мора раставити од свега света, и кад се и сав свет, у недалеком времену, мора раставити од бића и ишчезнути као одсањани сан? Шта ће му помоћи беспомоћни мртвац? И какав ће откуп дати за душу своју? Гле, и сав свет да је његов, Бог не би примио свет место душе. Али и свет не припада човеку, него Богу; Бог га је саздао и дао човеку на привремену послугу ради једног више добра, вишег и драгоценијег од света. **Главни дар који је Бог даровао човеку јесте богообразна душа.** И тај главни дар Бог ће у своје време тражити натраг. Ништа човек не може вратити Богу на место душе. Душа је цар, а све остало је роб. Неће примити Бог роба место цара, нити ишта времено место бесмртнога. О, какав ће откуп дати грешник за душу своју? Још док је човек у телу у овој свету он се заноси многим вредностима света; но када се одвоји од тела, тада увиђа – авај, да не буде позно!, да осим Бога и душе не постоје никакве друге вредности. Тада му неће моћи доћи ни помисао о ма каквом откупу и замени душе. О, како је језив положај грешне душе кад се покидају сви њени конци са светом и Богом, и кад се она нага пренага, сиромашна пресиромашна, нађе у свету духовном! Кога ће да викне у помоћ? Чије ће име да помене? За чиј скут да се ухвати падајући у понор без краја – вечно падајући у понор без краја? Блажени су, пак, они који су се у овој животи приљубили уз Христа, и који су привикли Његово Име призивати дан и ноћ, нераздвајно од дисања и од откуцаја срца свога. Они ће над понором знати, кога ће викнути у помоћ. Они ће знати, чије ће Име споменути. Они ће знати, за чиј ће се скут ухватити. Ваистину, они ће бити ван опасности под окриљем љубљенога Господа.

Но, ево главнога страха за све оне који у овој животи немају страха од греха - Господ говори: **„Јер ко се постиди Мене и Мојих речи у роду овом прељуботворном и грешном, и Син ће се Човечју постидети њега кад дође у слави Оца Свога с Ангелима светима.“** Чујте ово, сви верни, и не рачунајте преко мере на милосрђе Божје. Заиста, **на непокајане богохулитеље изливаће се милост Божја само у овом животу, а на Страшном Суду правда ће заменити милост.** Чујте ово, сви ви који се сваки дан ближите неизбежној смрти, чујте и уздрхтите душом и срцем. Ове речи није изговорио непријатељ ваш, но највећи Пријатељ. Она иста уста која су и с Крста опростила непријатељима, исказала су и ове страшне, но праведне речи. Ко се постиди Христа у овој свету, постидеће се и Христос њега на крају овога света. Ко се постиди Христа пред грешницима, постидеће се и Христос њега пред Ангелима светим. **Чиме ћеш се поносити, човече, ако ћеш се Христа стидети? Ако ћеш се стидети живота, значи поносићеш се смрћу! ако ли истине, значи поносићеш се лажу! ако ли милосрђа, значи поносићеш се злом! ако ли правде, значи поносићеш се неправдом! ако ли страдања на Крсту, значи поносићеш се идолском гнусом! ако ли бесмртности, значи поносићеш се смртном трулежи гробним смрадом! И пред ким најзад имаш да се стидиш Христа? Да ли пред неким бољим од Христа? Не; пошто нема никога бољег од Христа. Значи да се ти стидиш Христа пред неким горим од Христа. Да ли се син стиди свога оца пред медведом, или ћерка своје мајке пред лисицом? Зашто би се ти, дакле, стидео Најбољег пред злим, Најчистијег пред нечистим, Најмоћнијег пред ништавним, Најмудријег пред тупавим? Зашто би се стидео величанственог Господа пред родом прељуботворним и грешним? Је ли зато што ти овај род непрестано игра пред очима, а Господ се не види? Но још мало мало, и Господ ће се појавити у слави, на облацима од многих Ангела, и род ће овај ишчезнути испред Његових ногу као прашина испред силног ветра. Ваистину, онда се нећеш стидети Господа славе, него самога себе, али стид твој биће тада бескористан. Боље се стидети сада докле још стид помаже, стидети се свега пред Христом, а не Христа пред свим. Зашто Господ каже: **„Мене и Мојих речи“?** **„Ко се постиди Мене“** значи: ко посумња у Моје божанство, и у Моје божанско ваплоћење од Пречисте Деве, и у Моје муке на Крсту, и у Моје васкрсење, и ко се застиди Моје сиромаштине у свету, Моје љубави према грешницима. **„Ко се постиди Мојих речи“** значи: ко посумња у**

Јеванђеље, или ко се одрекне Моје науке, или ко изврне Моје учење и кроз јерес унесе немир и раздор међу верне, или **ко се погорди над Мојим откривењем и покуша да га замени неком другом, својом, науком**, или ко намерно скрије и прећути Моје речи пред силним и моћним овога света стидећи се Мене и страшећи се за себе. Речи Христове су животворни тестамент свету исто као и Његове муке, Његово Тело, и Крв Његова. Господ не двоји Своје речи од Себе, нити њима придаје мању вредност него Својој личности. Његова реч је нераздвојна од Њега. Његова реч има силу као и Његова личност. Зато рече Својим ученицима: „**Ви сте већ очишћени речју коју вам говорих**“ (Јован 15, 3). Он је речју Својом чистио душе, лечио болеснике, прогонио духове, васкрсавао мртве. Његова реч је творачка, очистителна, животворна. Какво је то чудо усталом кад се у Јеванђељу каже „и Бог беше Реч“ (Јован 1, 1)?

Овај род назива Господ прељуботворним у ширем смислу, слично старим пророцима, који су и поклоњење другим боговима називали прељубом (Језекиљ 23, 37). Прељуботворан је сваки онај ко заборави своју жену и пође за туђом, но **прељуботворан је и сваки онај ко заборави Бога Живог и почне се клањати створеноме свету. Ко напусти веру у Господа и поверује у људе, и ко љубав према Богу остави и пренесе је на људе или ствари, тај прељубу твори**. Једном речју, сви греси којима се твоја душа удаљава од Бога и везује с неким или нечим ван Бога могу се назвати једним општим именом – прељуба, јер сви они имају особине прељубе мужа или жене. Ко се, дакле, постиди Христа Господа, Женика душе људске, пред оваквим прељуботворним родом, заиста личи на невесту која се пред распутним људима постиди вереника свога. Господ не каже само „**грешним родом**“, него „**прељуботворним и грешним**“. Зашто? Зато да би нарочито изобличио прељуботворство. Под прељуботворством, пак, овде се разумеју сви најтежи грехови, отровни и смртоносни, који највише човека одвраћају од следовања за Христом, од самоодрицања, од крста и препорођаја.

Но, где, како је чудан завршетак данашњег Јеванђеља: „И рече им: **'Заиста вам кажем: 'Има неких међу овима што стоје овде, који неће окусити смрти, док не виде Царство Божје да дође у сили.'**““ Рекао би човек на први поглед, да ове речи немају везе са оним што је претходно речено. Међутим, веза је та јасна и завршетак је диван. Господ неће да остави Своје верне без утехе. Позвавши их да узму свој крст, да се одрекну и саме душе своје, и запретивши им страшном казном ако се постиде Њега и Његових речи, Господ сада поставља дугу на небу после буре. Он хита да објави и награду онима који Њега послушају и пођу за Њим са својим крстом. Та награда ће неким стићи и пре краја света и Страшног Суда, чак и пре краја њиховог живота, овде на земљи. Они неће окусити смрти, док не виде Царство Божје да дође у сили. Како је премудар Господ у беседама Својим! Он никад не говори о осуди, не поменувши и награду; нити изобличава, а да и не похваљује; нити наводи људе на трновит пут, а да не спомене и радости на крају пута; нити изговара претње, а да не да и утеху. Он не оставља небо застрто тамним облацима, а да убрзо не покаже сјај сунца и красоту дуге.

Но, који су то који неће окусити смрти, док не виде Царство Божје у сили? Господ говори пред гомилом народа и ученика Својих, па каже: „**Има неких међу овима што стоје овде.**“ На кога то, дакле, Господ мисли? На првом месту на све оне који буду испунили заповест Његову о ношењу крста и самоодрицању. Они ће још у овом животу осетити на себи силу Царства Божјега. На њих ће сићи Дух Божји, Који ће их очистити и просветити, и отворити им врата тајни Небесних, као што је то био случај доцније с апостолима и с архиђаконом Стефаном. Нису ли апостоли у дан Педесетнице видели Царство Божје у сили, онда кад им је била послата сила с висине? А Стефан, будући пун Духа Светога, погледа на Небо и виде славу Божју (Дјела Апостолска 7, 55). Па јеванђелист Јован не виде ли Царство Божје пре своје телесне смрти? Па апостол Павле не диже ли се у треће Небо пре него што окуси смрт? Но оставимо апостоле. Ко зна колико и колико је њих од оних који су у време ове проповеди Христове стајали овде, осетили силу Духа Светога и видели Царство Божје где долази пре растанка с овим светом?

Но осим овога тумачења неки свештени тумачи Јеванђеља дају горњим речима Христовим и једно друго. Наиме, они односе горње речи Спаситељеве на тројицу ученика: Петра, Јакова и Јована, који су убрзо после ове проповеди видели на Тавору Господа Преображење у друштву са Мојсејем и Илијом. Нема сумње да је ово тумачење тачно, но оно не искључује ни оно прво тумачење. Тројица апостола видели су у истини Царство Божје у сили на гори Таворској, када се Господ Исус показао у Небесном сјају Своме, и када су се из онога света показали видљиви Мојсеј и Илија, један с једне други с друге стране Господа Славе. Но никако не треба мислити, да је то једини случај где су смртни људи видели Царство Божје како долази у сили. Тај случај на Тавору уистини је величанствен и на свој начин изузетан, али тај

случај не искључује и безбројне друге случајеве где су смртни људи видели у овоме животу, мада и на други начин, Царство Божје у сили и слави.

Ако хоћемо и ми можемо видети Царство Божје где долази у сили пре него ли смрт окусимо. Под каквим условима се то открива, данашње Јеванђеље јасно говори. Узмимо драговољно крст свој и последујмо Господу. Постарајмо се да изгубимо своју стару душу, свој грешни живот, и научимо се да је важније за човека спасти душу, него ли цео свет задобити. Тако ћемо се и ми удостојити, по милости Божјој, да видимо Царство Божје, велико у сили и несравњиво у слави, где Ангели са Светитељима даноноћно прослављају Живог Бога, Оца и Сина и Светога Духа – Тројицу једнобитну и неразделну, сада и навек, кроза све време и сву вечност – Амин.

